

Blickblum Joseph °1930

Jeugdijaren

Joseph Blickblum werd in Etterbeek geboren op 10 december 1930. Zijn beide ouders waren afkomstig uit Sulejow, een vrij grote stad in centraal Polen. Zijn vader Lajb Blickblum (°Sulejow 15-06-1907)¹ had in Brussel een stoffenwinkel en zijn moeder Fajga Posnantek (°Sulejow 02-03-1907) was kleermaker, naaister van (mode)kleding. Naar eigen zeggen had Joseph voor de oorlog uitbrak een gewone kindertijd zoals ieder kind.

In augustus 1941 werden zijn beide ouders bij een razzia door de Duitsers opgepakt omdat ze Poolse joden waren. Hijzelf had het grote geluk dat een vriendelijke buurvrouw de moed had hem op te vangen en onderdak te geven. Hij bleef bij dit Belgische gezin ondergedoken tot eind 1946. Zijn beide ouders staan vermeld op de transportlijsten van de Dossin-kazerne. Het Belgisch Staatsblad van 1 mei 1948 meldt hun dood eind 1942 te Auschwitz. Ze zouden gedomicilieerd geweest zijn op de Rue Terre-Neuve (Nieuwland), nr. 169 te Brussel.

Vanaf januari 1947 kreeg Joseph van het hulpcomité een plaats in hun jeugdherberg. Vanaf dan kon hij weer naar school. Zijn 4de graad deed hij op de Zuidlaan.

Actief leven

Toen hij 18 jaar en half was, ging hij bij zijn grootmoeder wonen, die was op miraculeuze wijze ontsnapt aan de gruwel. Hij ging als marokijnbewerker werken in een fabriek. Reeds na enkele maanden, moest het bedrijf sluiten bij gebrek aan bestellingen. Helaas had de eigenaar Joseph niet ingeschreven en kon hij niet gaan stempelen. Bovendien kreeg de grootmoeder een levercrisis en overleed in de nacht van 23 december 1949. Joseph zat dus zonder werk en zonder woonst.

---

¹ Blickblum (Sulejow 1907), zijn vader, wordt vermeld in *Index of the dictionary of Jews in Belgium* (This dictionary was elaborated by Claude GEUDEVERT who explored all the sources concerning the Jews coming from any country, who lived or remained only for a while in Belgium and particularly in Brussels before going to other countries or other continents. The information coming from different archives in Brussels were completed by other sources from France and The Netherlands.)

Enkele dagen later vernam Joseph dat er bij het Leger des Heils (op de Hoogstraat nr. 88) een plaats vacant was. Hij werd aangeworven als keukenknecht. Hij kreeg er 200 frank per week, logies en twee maaltijden per dag. Hij werkte daar ongeveer tien maanden, toen de chef-kok vertrok en vervangen werd door een andere waarmee Joseph het echt niet kon vinden. Een kennis had hem elders werk beloofd, maar die job ging naar iemand anders zodat Joseph zonder werk bleef. Hij was helemaal uit het oog verloren dat zijn identiteitskaart eind 1949 vervallen was en het was al eind maart 1950. Hij had niet genoeg geld om de kaart te vernieuwen, en zonder identiteitskaart kon hij ook niet aan werk geraken.

Landloper

Gevolg: Twee weken later (op 08-04-1950) werd hij als landloper van de straat geplukt. Hij wordt in Brussel veroordeeld en voor onbepaalde tijd ter beschikking gesteld van de regering. Geïnterneerd in Wortel is hij ingedeeld bij de veldbrigade en men kent hem daar als een kalme, stille jongen die het zeker niemand lastig maakt. Hij heeft nog nooit een opmerking gekregen en gedraagt zich zeer goed.

Na zes maanden in de Kolonie, wordt hij vrijgelaten in Brussel (09-10-1950). Hij heeft op de griffie zijn attest van vrijlating, zijn identiteitskaart en 302 frank ontvangen. Maar weer is de identiteitskaart vervallen, haar laten vernieuwen kost 400 frank en die heeft hij niet. Twee maand later staat hij weer in Wortel (op 30-12-1950). Ook in deze tweede termijn niets dan lof van de bewakers: 'zeer goed gedrag, ook vlijtig op het werk, heeft nog nooit een opmerking moeten krijgen, zacht karakter, immer content'.

Hij blijft er acht maand (tot 21-08-1951). Van 09-04-1951 tot 12-04-1951 zit hij enkele dagen in de gevangenis van Turnhout. Het was niet te achterhalen waarom. Weer vrij gaat hij bij een foorkramer werken in Aarschot. De griffier in Wortel had hem gezegd dat hij zich binnen de drie dagen moest gaan melden in het gemeentehuis van Aarschot. Hij deed dat, maar de papieren nodig om de identiteitskaart in orde te maken waren nog niet toegekomen in Aarschot.

Op 15 mei 1952 wordt hij weer opgenomen in de Kolonie. Hij is door de rechtbank van Brussel weer veroordeeld voor landloperij op 09-05-1952. Bij een medisch onderzoek op 20 mei 1952 wordt hij door de geneesheer fysisch geschikt bevonden voor zwaar werk. Hij wordt nu tewerk gesteld in Merksplas.

Op 8 mei 1953 wordt hij voor de vijfde keer veroordeeld voor landloperij. Hij krijgt nu 2 jaar. Hij werd bij gebrek aan werk door zijn patroon – Rue du Progres te Brussel – afgedankt, heeft zijn geld opgeleefd en werd aangehouden zonder middelen van bestaan.

Op 29-06-1953 deponeert hij zijn bezit: 1 regenmantel, 1 bruine vest, 1 bruine broek, 1 das, 3 hemden, 1 groene valies, 1 paar sokken, 1 paar zwarte fantasieschoenen. Als verboden voorwerpen worden een werkboekje en papieren vermeld. Bij zijn definitief vertrek in 1955 zal Joseph deze voorwerpen terugkrijgen en tekenen voor ontvangst.

Met het oog op een vrijlating, wordt een reclasseringsplan opgesteld. Zo vernemen we dat hij 1m 76 groot is. Dat hij Frans en Nederlands spreekt. Hij verklaart ook dat hij Israëliet is.

In overleg met de Centrale Sociale Dienst (CSD) stelt de bestuurder van Merksplas voor Jozef Blickblum naar Sint-Gillis over te brengen, ter beschikking van de sociale assistente. Hij wil immers naar Israël uitwijken en bezit het nodige geld, namelijk 86.767 frank (??), om daar een nieuw leven te beginnen.

Op 22-06-1955 verklaart de geneesheer dat Joseph Blickblum in het algemeen geniet van een bevredigende gezondheid. Af en toe was hij wel onderhevig aan furunculose (steenpuistziekte) en in juni-juli 1954 leed hij

gedurende enkele weken aan subanemie (bloedarmoede) met hypotonie (bloeddrukverlaging) en apathie (lusteloosheid). Deze inzinking kwam hij vrij spoedig te boven.

In het eindverslag bij zijn vrijlating uit Merksplas op 13-06-1955, wordt gesteld dat hij gewillig, bedrijvig en onstandvastig (??) van karakter is, en dat zijn gedrag en werkwijze zeer goed zijn. Hij beschikt over genoeg geld om in zijn onderhoud te voorzien. Hij is zinnens naar Israël uit te wijken. Hij heeft daar familie die hem zal helpen. Hij zal zich tot de CSD-dienst wenden om een paspoort en de nodige uitwijkingpapieren te bekomen. 84.000 frank van zijn uitgangsgeld werd op een rekening gestort bij de Banque de la Société Générale te Brussel.

Joseph Blickblum is 25 jaar oud als hij de Kolonie definitief verlaat.

KL

Bronnen:

- Landlopersdossiers in het Rijksarchief van Antwerpen.
-